

Naam _____ Klas _____

Oefening 1

Ik verdeel de samenstellingen en ik kleef de woorden terug aan elkaar.

herfstkleuren = herfst + kleuren
 = herfstkleuren

angstdroom = angst + droom
 = angstdroom

broodtrommel = brood + trommel
 = broodtrommel

springkasteel = spring + kasteel
 = springkasteel

ringgracht = ring + gracht
 = ringgracht

bankkaart = bank + kaart
 = bankkaart

Oefening 2

Ik vorm samenstellingen en ik schrijf die op de juiste plaats.

borst herfst koorts ruitjes dans bieten hersen op	1 Opa had pijn in de <u>borststreek</u> .	dag streek films oogst splitsen helften blaasje schrift
	2 21 september is de eerste <u>herfstdag</u> .	
	3 Mama heeft op haar lip een <u>koortsblaasje</u> .	
	4 We maken sommen in een <u>ruitjesschrift</u> .	
	5 Mijn tante kijkt graag naar <u>dansfilms</u> .	
	6 De boer was tevreden over de <u>bietenoogst</u> .	
	7 In ons hoofd hebben we twee <u>hersenhelften</u> .	
	8 We zullen onze klas <u>opsplitsen</u> in twee groepen.	

Fout? Ik schrijf het woord opnieuw. _____

Oefening 3

Ik vul aan met de juiste klank.

Ik kies uit aai, ooi, oei, eeuw, ieuw en uw.

Mijn vriend Seppe is voetballer.

Ik ga regelmatig kijken naar wedstrijden. Vandaag spelen ze

met gloedn ieuw e shirts. Ik ben ben ieuw d naar wie zal

winnen. De match begint met een fr aai e schop van Ahmed.

De keeper kijkt verstr ooi d en laat de bal uit zijn handen glijpen.

Goal! Maar gauw verwatert de match en wordt het oers aai.

Beide ploegen lijken zen uw achtig. Sommige spelers d uw en

de anderen weg tot plots een tegenstander r uw tegen de grond

gaat. De supporters schr eeuw en. De scheidsrechter grijpt in.

Op het eind zijn onze spelers verm oei d. Er is gekn oei met

de bal en veel law aai, maar weinig actie. Gelukkig is de match

ten einde. Gewonnen, maar niet met eer!

**Ik schrijf de
woorden nog eens
over.**

gloednieuwe

benieuwd

fraaie

verstrooid

oersaai

zenurwachtig

duwen

ruw

schreeuwen

vermoeid

geknoei

lawaaï

Oefening 4

Ik maak samenstellingen en ik schrijf ze op de juiste plaats.

ooievaars – koeien – zenuw – zilver –
gloed – hooi – hand – voetbal

+

nesten – tornooi – vlaaien – boeien – meeuwen –
nieuwe – cellen – koorts

1 In de wei ligt het vol met koeien vlaaien.

2 Ons team doet mee aan een voetbal tornooi.

3 In ons lichaam zijn er duizenden zenuw cellen.

4 Daar zijn ooievaars nesten boven op die palen.

5 Ik rijd op een gloednieuwe fiets.

6 De agent doet hem handboeien aan.

7 Tegen de waterlijn rusten tientallen zilvermeeuwen.

8 Je moet zo niezen! Je hebt toch geen hooikoorts?

Fout? _____

Oefening 5

Ik schrijf de juiste vorm in de zinnen.

torenkraai	Daar vliegt een troep <u>torenkraaien</u> .
lawaaipapegai	Die mannen zijn echt <u>lawaaipapegaaien</u> .
weidespreeuw	Ik ben bang van een zwerm <u>weidespreeuwen</u> .
spiksplinternieuw	Sam heeft <u>spiksplinternieuwe</u> schoenen aan.
schaduw	Die bomen werpen allerlei <u>schaduwen</u> .
ik waarschuw	De juffen <u>waarschuw</u> ons dat we niet
ik duw	zo mogen <u>duwen</u> .
ik vernieuw	Die mensen <u>vernieuwen</u> hun huis.
ik draai rond	Je moet niet zo <u>ronddraaien</u> .
het sneeuwt onder	Straks zullen we nog <u>ondersneeuwen</u> .

Oefening 6

Ik schrijf de woorden met ng of nk in de zinnen.

gangster – enkels – hengst – indringer – oorsprong – herdenken – tanker – koninkrijk – inkt – onlangs

- 1 Wist je dat een hengst een mannelijk paard is?
- 2 We brengen een hulde aan de soldaten en we herdenken de slachtoffers.
- 3 Bij een zware val kun je je enkels breken.
- 4 Om te printen of te drukken heb je inkt nodig.
- 5 Wat is het begin of de oorsprong van het leven?
- 6 België is een koninkrijk.
- 7 Het is pas of onlangs gebeurd.
- 8 Er is een bandiet of een gangster bij die overval ontsnapt.
- 9 Die indringer kwam binnen langs de achterdeur.
- 10 Een schip dat olie verscheept, is een tanker.

Fout? _____

Oefening 7

Ik zoek eerst alle woorden in de woordenzoeker. Ik schrijf ze op een schrijvertje. Met die woorden maak ik samenstellingen.

De samenstelling begint met de rode letter uit de opgave.

p	l	a	n	k			p	a	a	r	d	e	n
i	o	o	g	e	v	o	e	t	i	g	s	z	i
n	i	n		r		l	n	w	b	e	p	w	j
g	h	o	e	s	p	i	g	i	a	z	r	a	p
w	e	n	k	t	o	n	e	n	n	a	i	m	l
	s	t	r	o	n	k	l	k	k	n	n	v	i
v	i	s	a	f	g	s	e	e		g	g	i	n
a	n	g	s	t			n	l		s	n	k	
n	d	r	o	o	m	g	a	n	g		t	g	s
g	v	e	r	s	i	e	r	i	n	g	e	e	
s	u	r	f	s	t	i	n	k			l	r	
t	a	n	g	l	a	n	g	a	f	d	r	u	k

1 een **n**achtmerrie

angstdroom

2 een **s**pelletje

pingpong

3 de gevangen **v**is

visvangst

4 niet rechtsvoetig, maar

(l) *linksvoetig*

5 de **u**itgang en de

ingang

6 niet rechtsaf, maar (l) *linksaf* gaan

7 Hij gleed op het water op een (s) *surfplank*.

8 Op het **k**erstfeest genieten we van een lekkere *kerststroom*.

9 Luister naar **h**et *engelengezing* van het kinderkoor.

10 Op die weide **s**taan enkele mooie *sprongpaarden*.

11 De etalage is mooi versierd. **W**at vind je van de *winkelversiering*?

12 **O**nmiddellijk was hij er, in een *oogwenk*.

13 Een slecht geurende paddenstoel **i**s een *stinkzwam*.

14 Je trekt **n**agels uit met een *nijptang*.

15 Mama vraagt aan papa: (h) ' *Hoelang* moet je nog werken?'

16 De politie neemt **v**an de dief een *vingerafdruk*.

17 Ik kocht een (b) *bankstel* in de nieuwe meubelzaak.

Oefening 8

Ik luister goed. Ik schrijf de zinnen op.

1 *De leeuwen vangen een ree.*

Ze genieten van hun nieuwe prooi.

2 *We springen op een boomstomp en we zwaaien naar pa.*

3 *In de herfststorm zinkt het schip.*

Oefening 9

Ik maak een afgeleid woord van het grondwoord.

blind en de woordstukjes **ver, st, elings, e**

- 1 Twee blinde mensen volgden de gids.
blindelings.
- 2 Wie is het blindst van allemaal?
- 3 Ik werd verblind door het felle licht.

hond en de woordstukjes **en, s, je**

- 1 Twee honden blaffen achter een draad.
- 2 Een puppy is een klein hondje.
- 3 Die mensen leken wel slaven. Ze werden honds aangepakt.

rond en de woordstukjes **je, st, ge**

- 1 Een cirkel is een rondje.
- 2 Twee dikke honden, maar wie is het rondst?
- 3 De egel heeft zich gerond.

Oefening 10

Ik vul eerst aan met **d** of **t** en schrijf dan de woorden over.

- 1 Het bees t werd wil d in een kis t op het vliegvel d.
beest wild kist vliegveld
- 2 Wel honder d duizen d mensen stonden op het stran d te
kijken naar een enorme boo t, gestran d op een klip.
honderdduizend strand boot gestrand
- 3 Ik keek verbaas d naar een filmpje op het beel d scherm.
verbaasd beeldscherm
- 4 In een spor t bla d staat een interessan t artikel over onze vel d rijders.
sportblad interessant veldrijders
- 5 In de laa t ste minuu t van de we d strij d maakten ze nog een doelpun t.
laatste minuut wedstrijd doelpunt

Fout? _____

Oefening 11

Ik vul eerst aan met d of t en schrijf dan de samenstellingen over.

afschei <u>d</u> savon <u>d</u>	We vieren de <u>afscheidsavond</u> .
angs <u>t</u> aanjagen <u>d</u>	Het onweer was <u>angestaan jagend</u> .
ba <u>d</u> sta <u>d</u>	Oostende blijft de grootste <u>badstad</u> .
han <u>d</u> boeien	De agent deed hem de <u>handboeien</u> om.
noor <u>d</u> oostenwin <u>d</u>	Er is een gure <u>noordoostenwind</u> .
spo <u>t</u> goe <u>d</u> koop	Die reis was <u>spotgoedkoop</u> .
lan <u>d</u> bouwgron <u>d</u>	In die streek is er vruchtbare <u>landbouwgrond</u> .
wil <u>d</u> vreem <u>d</u>	Hij voelde zich <u>wildvreemd</u> in die stad.
duizen <u>d</u> poo <u>t</u>	De vrouwelijke <u>duizendpoot</u> bewaakt de eieren.
aar <u>d</u> kors <u>t</u>	Hoe dik is de <u>aardkorst</u> ?

Fout? _____

Oefening 12

Ik schrijf de woorden op de juiste plaats.

geld – zwart – moed – boodschap – geduld – nood – verstand – jeugd – zand – alfabet

- Je bent mijn redder in nood.
- Ik moet naar het toilet. Ik moet een kleine boodschap doen.
- Hij kan het geld van de bomen schudden.
- Ik wil niet dat je mensen zwart maakt.
- Ze heeft zin om op te geven, want de moed zakt haar in de schoenen.
- Mama heeft een engelen geduld.
- Dat begrijp ik niet. Dat gaat mijn verstand te boven.
- Iemand bedriegen is iemand zand in de ogen strooien.
- Zo'n lange rij! Het hele alfabet is aan het wachten.
- Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst.

Oefening 13

Ik probeer de woorden in te vullen zonder te kijken.

Als ik het niet weet, zoek ik onderaan.

- 1 Mama geeft (g) geld om naar de winkel te gaan.
- 2 Wat is er mis met gezond (verst) verstand?
- 3 Om iemand te redden, moet je veel (m) moed hebben.
- 4 Het (voe) voedsel van de konijnen moet aangevuld worden.
- 5 De kinderen spelen in het (z) zand.
- 6 Bedrijven uit andere landen zijn (buitenl) buitenlandse bedrijven.
- 7 Kun je dat (raa) raadsel oplossen?
- 8 We gaan naar de winkel om een (b) boodschap.
- 9 Bedrijven van bij ons zijn (binnenl) binnenlandse bedrijven.
- 10 Ik verkoop mijn fiets. Wie doet een (b) bod?
- 11 Ik sta al klaar. Ik ben al (ger) gereed.
- 12 Bij ruzie gebruiken die mensen veel te veel (gew) geweld.
- 13 Ben je nog niet klaar? Mijn (ged) geduld raakt op.
- 14 Je bent er al of je bent er (r) reeds.
- 15 Ik ben in een jeugdbeweging. Ben jij ook (l) lid?
- 16 Iedereen is weg. Er is (n) niemand thuis.
- 17 De jongeren komen samen in een (j) jeugd huis.
- 18 Die mensen hebben veel honger. Ze hebben (n) nood aan voedsel.
- 19 Die auto is niet nieuw. Hij is (tweede) tweedehands.
- 20 Die vogel zie je niet veel. Hij is (ze) zeldzaam.
- 21 Er wordt gebeld. Er staat (ie) iemand voor de deur.
- 22 Kris is altijd of (st) steeds op tijd voor zijn afspraken.
- 23 Het water van de zee komt op. Het is (vl) vloed.

verstand – geld – zand – jeugd – lijd – vloed
 binnelandse – bod – geweld – tweedehands – nood – steeds – voedsel – raadsel
 iemand – niemand – zeldzaam – moed – boodschap – geduld – buitenlandse

Oefening 14

Ik vul eerst aan met **d** of **t**, daarna schrijf ik de samenstellingen op.

boo <u>d</u> schappen + man <u>d</u> je	=	<u>boodschappenmandje</u>
kruis + woor <u>d</u> + raa <u>d</u> sel	=	<u>kruiswoordraadsel</u>
gel <u>d</u> + noo <u>d</u>	=	<u>geldnood</u>
zaterdag + avon <u>d</u> + voe <u>t</u> + bal	=	<u>zaterdagavondvoetbal</u>
groot <u>t</u> + gron <u>d</u> + bezi <u>t</u>	=	<u>grootgrondbezit</u>
maan + lan <u>d</u> schap	=	<u>maanlandschap</u>
zui <u>d</u> + westen + win <u>d</u>	=	<u>zuidwestenwind</u>
bran <u>d</u> + blus + geree <u>d</u> schap	=	<u>brandblusgereedschap</u>
staa <u>t</u> s + hoof <u>d</u>	=	<u>staatshoofd</u>

Ik let op!

zan <u>d</u> + duin	=	<u>zandduin</u>	grens + sta <u>d</u>	=	<u>grensstad</u>
noo <u>d</u> + deur	=	<u>nooddeur</u>	gewel <u>d</u> + daad	=	<u>gewelddaad</u>
jeug <u>d</u> + droom	=	<u>jeugdroom</u>	win <u>d</u> + dicht	=	<u>winddicht</u>
lan <u>d</u> + dier	=	<u>landdier</u>	ron <u>d</u> + draaien	=	<u>ronddraaien</u>
han <u>d</u> + doek	=	<u>handdoek</u>	bloe <u>d</u> + druk	=	<u>bloeddruk</u>

Fout? _____

Oefening 15

Ik luister goed. Ik schrijf de zinnen op.

- 1 Neem uit de verbranddoos een doekje om het bloed
aan je voet te stelpen.
- 2 Pak de krant van de grond en doe hem in de haard.
- 3 Een wildvreemd hondje stapt door de Hoofdstraat.

Fout? _____

Oefening 16

Ik schrijf het meervoud.

een spin	_____	<i>spinnen</i>	een koord	_____	<i>koorden</i>
een spreuk	_____	<i>spreuken</i>	een schuur	_____	<i>schuren</i>
ik boks	wij _____	<i>boksen</i>	ik smul	wij _____	<i>smullen</i>
een trap	_____	<i>trappen</i>	een meeuw	_____	<i>meeuwen</i>
een bui	_____	<i>buien</i>	een storm	_____	<i>stormen</i>
ik zweef	wij _____	<i>zweven</i>	een eend	_____	<i>eenden</i>
ik zwem	wij _____	<i>zwemmen</i>	een schot	_____	<i>schoten</i>
een mens	_____	<i>mensen</i>	een stad (!)	_____	<i>steden</i>
een ring	_____	<i>ringen</i>	een klink	_____	<i>klinken</i>

Fout? _____

Oefening 17

Ik schrijf de passende vorm of het meervoud.

ooievaar – maak – nest – hoog – dik – paal

De _____ *ooievaars* _____ *maken* hun _____ *nesten* boven
op die _____ *hoge* en _____ *dikke* _____ *palen*.

slang – sis – val – wild – hond – grom – blaf – bijt

Die _____ *slangen* _____ *sissen* en _____ *vallen*
de _____ *wilde* _____ *honden* aan. De honden
_____ *grommen*, _____ *blaffen* en _____ *bijten*.

koe – graas – zoek – fris – schaduw – hoog – boom

_____ *Koeien* _____ *grazen* in de wei.
Ze _____ *zoeken* _____ *frisse* _____ *schaduw*
van _____ *hoge* _____ *bomen*.

Fout? _____

Oefening 18

Ik zoek woorden met een kattenstukje of een berenstukje.

Ik schrijf ze in het juiste vak.

De dood en de houthakker

Gebogen en oud door jaren hard zwoegen,
de takken samengebonden op zijn rug,
stapte een man zonder veel genoeg
door bossen, paden, velden en over de brug.

Van moeheid laat hij de zware last vallen.
Hij kan niet meer op zijn benen staan.
Die vele uren werken lijken zijn leven te vergallen.
Zal hij het opgeven? Niet meer verder gaan?

Hij vocht in legers, met zijn vrienden soldaten,
weinig eten, vuil water, een hard leven.
Zij sterven door kogels, bommen en granaten.
Hij niet. Hij is toen alleen achtergebleven.

Nu is hij afgemat. Komt daar Pietje de Dood?
De kromme zeis zwaait, steeds naderbij?
Zal hij sterven? Zijn trieste ogen kleuren rood.
Zijn dagen zijn geteld. Maar dan keert het tij.

Magere Hein fluistert: 'Laten we wegtrekken!' 'O goede vriend, wat zal ik tegen je zeggen? Dat zijn rare gesprekken. Ik wil niet vertrekken. Help me het hout op mijn rug te leggen.'

De les van dit verhaal: ben je moe of afgemat? Ga dan even liggen, slapen of dromen. Dan kun je weer met volle moed op pad en voel je nieuw leven door je stromen.

een fabel van Jean de La Fontaine

Fout? _____

houthakker, takken,

bossen, vallen, vergallen,

bommen, alleen, kromme,

wegtrekken, zeggen,

gesprekken, vertrekken,

leggen, liggen, volle

gebogen, jaren,

samengebonden, paden,

over, zware, benen,

vele, uren, leven, opgeven,

legers, soldaten, eten,

water, leven, kogels,

granaten, achtergebleven,

naderbij, ogen, dagen,

Magere, laten, tegen,

rare, even, slapen,

dromen, leven, stromen,

fabel

Oefening 19

Ik schrijf het meervoud.

Ik denk aan de **katten**afpraak en aan de **beren**afpraak.

ontsnap – verstop

ontsnappen en zich *verstoppen*

matroos – boot

matrozen op *boten*

bekwaam – bolleboos

bekwame *bollebozen*

hoog – berg – beklim

hoge bergen beklimmen

matras – verkoop

matrassen *verkopen*

gevaar – vermijd

gevaaren *vermijden*

gevangenis – bewaak

gevangenis *bewaken*

portret – maak

portretten *maken*

eenzaam – man

eenzame *mannen*

antwoord – geef

antwoorden *geven*

avontuur – beleef

avonturen *beleven*

Fout? _____

Oefening 20

Ik zoek een oranje woord en een blauw woord die samen horen. Ik zet de woorden in het meervoud en ik kleef ze aan elkaar. Ik schrijf de samenstelling op.

roos	mug	oog	bel	vlag	blok
beet	stok	struik	doos	blik	blaas

rozenstruiken *bellenblazen*

muggenbeten *vlaggenstokken*

ogenblikken *blokkendozen*

schaap	bes	noot	paard	aap	kat
balk	brok	wolk	sap	kooi	stal

schapenwolken *paardenstallen*

bessensappen *apenkooien*

notenbalken *kattenbrokken*

Oefening 21

Ik schrijf alle onderstreepte woorden in het meervoud.

De zoo

Ik kom binnen en betaal aan het loket. In de verte merk ik de ijsbeer op. Hij zwemt en spat met water. Midden in het groen zie ik een wolf en een wolvin.

We komen binnen en we betalen aan de loketten.

In de verte merken we de ijsberen op. Ze zwemmen

en spatten met water. Midden in het groen zien we een troepje wolven en wolveninnen.

In een kooi zit een baardaap een banaan te eten.

In een donker lokaal wipt een nachtaap van tak naar tak.

In kooien zitten baardapen

bananen te eten. In donkere lokalen

wippen nachtapen van tak naar tak.

Voor een kraai, een mees of een haagmus moet ik hier niet zijn.

Maar een pelikaan is wel de moeite en ook de knobbelzwaan.

Voor kraaien, mezen of haagmussen

moeten we hier niet zijn. Maar de pelikanen zijn

wel de moeite en ook de knobbelzwanen.

Een wolschaap graast en op een ezel kun je een ritje maken. En dan is er nog het huis van de vissen. Een haai en een walvis vind je er niet. Maar wel de baars, de forel en de schar. Tussendoor eet ik op een bankje een boterham.

Wolfschape grazen en op ezels

kunnen we een ritje maken. En dan is er nog het huis van de

vissen. Haaien en walvissen vind je er niet. Maar wel

baarzen, forellen en scharren.

Tussendoor eten we op een bankje boterhammen.

Fout? _____

Oefening 22

Ik schrijf de woorden op de juiste plaats.

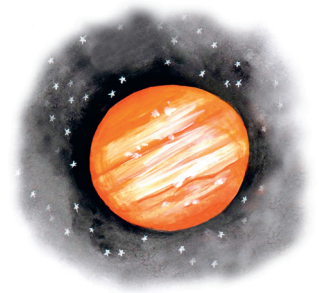
Bij woorden als banaan verdubbel ik niet.

tuinkabouter – agent – trapezium – lawaai – lawine – kapel –
radijsjes – kameel – kabaal – parallellogram – kazerne – salamanders

- 1 De agent regelt het verkeer.
- 2 Ik zaaide voor het eerst rode radijsjes.
- 3 In onze tuin vind je padden, kikkers en salamanders.
- 4 Een trapezium en een parallellogram zijn vlakke figuren.
- 5 Zet je die muziek wat stiller? Je maakt te veel lawaai of kabaal.
- 6 Bij onze burens staat in het midden van het grasveld een tuinkabouter.
- 7 De soldaten slapen soms in de kazerne.
- 8 Een kameel heeft twee bulten.
- 9 In onze straat staat een kapel. We laten daar soms een kaarsje branden.
- 10 Een massa sneeuw die plots de berg af rolt, is een lawine.

vakantie – planeeet – karate – paniek – salon – talent – ramadan – ravijn – alinea – amuseren

- 1 Jupiter is de grootste planeet van ons zonnestelsel.
- 2 De ramadan is de vastentijd bij de moslims.
- 3 Ik hoop dat ik me zal amuseren op dat feestje.
- 4 Op 1 juli begint de grote vakantie.
- 5 Een alinea begint op een nieuwe regel.
- 6 Mijn talent is zonder twijfel viool spelen.
- 7 We stappen op een bergpad naast een diep ravijn.
- 8 Karate is een vechtsport.
- 9 In liften geraak ik soms in paniek omdat het zo'n kleine ruimte is.
- 10 Ik laat morgen mijn haren knippen in het kap salon.

Fout? _____

Oefening 23

Ik schrijf de woorden bij de juiste letter van het alfabet.

sigaret

wagonvakantiediamantfamilielaboratoriummateriaalparasolraketananasbanaancaravanevaluerenkalendernatuurtabeljaloersA ananasB banaanC caravanD diamantE evaluerenF familie

G

H

I

J jaloersK kalenderL laboratoriumM materiaalN natuur

O

P parasol

Q

R raketS sigaretT tabel

U

V vakantieW wagon

X

Y

Z

Oefening 24

Ik maak met de woorden samenstellingen. Elk woord gebruik ik maar één keer.

klas

eet

brand

scheeps

Noord-

brandblus

goud

kanariefamilie

krab

water

klasagendaeetcafébrandalarmscheepskapiteinNoord-AmerikabrandblusapparaatgoudfazantkanarienvogeltjefamiliefeestkrabsaladewatersalamanderalarmAmerikaapparaatfazantkapitein

feest

vogeltje

salamandersaladeagendacafé

Oefening 25

Ik schrijf de woorden in het meervoud. Ik denk aan het **k**attenstukje en het **b**erenstukje.

ba <u>n</u> aan	een tros <u>bananen</u>
appa <u>r</u> aat	allerlei huishoud <u>apparaten</u>
a <u>n</u> anas	rijpe <u>ananasen</u>
ka <u>m</u> eel	een rij <u>kamelen</u>
ma <u>t</u> eriaal	timmer <u>materialen</u>
pla <u>n</u> eeet	acht <u>planeten</u>
ka <u>n</u> on	grote <u>kanonnen</u>
sigar <u>e</u> t	een pakje <u>sigaretten</u>
ka <u>p</u> ot	<u>kapotte</u> schoenen
a <u>m</u> useer	wij <u>amuseren</u> ons

Fout?

Oefening 26

Ik vorm samenstellingen. Welke samenstelling past in de zin?

woon – bedevaart – bananen –
alarm – blus – trein – doven –
scheepvaart – binnen

+

caravannetjes – alfabet – planeten – klokken –
wagonnetjes – apparaten – schillen –
kanalen – kapelletjes

- De mensen wonen op een camping in kleine wooncaravannetjes.
- Om de brand te blussen heb je blusapparaten nodig.
- Mensen die niets horen, kennen het dovenalfabet.
- Overstroming! Hoor, de alarmklokken luiden.
- Hoeveel treinwagonnetjes trekt die locomotief?
- Venus en Mercurius liggen tussen de zon en de aarde. Het zijn binnenplaneten.
- Val niet over de bananenschillen!
- Binnenschippers varen op scheepvaartkanalen.
- Sommige katholieken gaan te voet naar bedevaartkapelletjes.

Fout?

Oefening 27

Ik onderstreep alle werkwoorden.

De ochtendzon valt door de kieren van het gordijn. Ik word wakker van het gezang van de merel. De merel begint als eerste zangvogel te zingen. Ze kwelen de hele buurt wakker. Hoor je die haan niet kraaien? Kauwen krassen op het dak. Die willen zo snel mogelijk een schoorsteen innemen om hun eieren in te leggen. De zon verschijnt in het oosten. Langzamerhand ontwaakt de hele buurt. De hond van de burens durft wel eens te blaffen.

De buurman laat hem in de tuin om te plassen. Daarna hoor ik hem zijn motor starten. Eerst laat hij zijn motor wat draaien. Enkele minuten later vertrekt hij.

Meestal hoor ik dan mijn mama roepen. Het is nu tijd om op te staan. Ik zal nog wat wachten en me nog even in mijn bed draaien op mijn andere zijde. Maar veel tijd krijg ik niet. Mama stormt binnen en trekt het deken weg. 'Opstaan luiwammes, het ontbijt staat op tafel!'

Oefening 28

Ik schrijf de ja-nee vraag op. Ik onderstreep het onderwerp en de persoonsvorm.

Ik onderstreep steeds het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal.

- 1 Ik kijk kwaad naar mama.
- 2 Dat stoort mama niet.
- 3 Beneden hoor ik iemand de appelsienen persen.
- 4 Ik kom traag uit bed.
- 5 Eerst ga ik naar het toilet.
- 6 Daarna moet ik me wassen.
- 7 Ik doe de kleren aan die klaarliggen.

Kijk ik kwaad naar mama?

Stoort dat mama niet?

Hoor ik ze beneden de
appelsienen persen?

Kom ik traag uit bed?

Ga ik eerst naar het toilet?

Moet ik me daarna wassen?

Doe ik de kleren aan die
klaarliggen?

- 8 Beneden in de keuken is het al lekker warm.

Is het al lekker warm
in de keuken beneden?

- 9 Veel honger heb ik niet.

Heb ik niet veel honger?

- 10 Van mama moet ik flink eten!

Moet ik flink eten van mama?

Oefening 29

Ik onderstreep het onderwerp en de persoonsvorm.

Ik denk aan de ja-nee-vraag.

- 1 Ik drink graag een kop chocolademelk.
- 2 Elke morgen eet ik een potje muesli.
- 3 Daarna moet ik van mama zeker nog een boterham eten.
- 4 Mijn vriend duwt op de deurbel.
- 5 Samen fietsen we elke morgen naar school.
- 6 'Draag je je hesje?'
- 7 'Jullie dragen toch een helm?'
- 8 OK, we zijn ervandoor.
- 9 'He! Krijg ik geen zoen?'
- 10 'Jaja, mama! Het is al laat, hoor!'
- 11 'Dan moet je maar vroeger opstaan.'
- 12 We fietsen de straat op, langs het kanaal, richting school.

Oefening 30

Ik zoek het onderwerp en de persoonsvorm.

Ik trek een kringetje rond de tijd waarin de zin staat.

t.t. tegenwoordige tijd
v.t. verleden tijd

1 Gisteren <u>regende</u> het pijpenstelen.	t.t.	☐ v.t.
2 <u>We</u> <u>werden</u> toen kletsnat.	t.t.	☐ v.t.
3 Nu <u>schijnt</u> het zonnetje lekker warm.	☐ t.t.	☐ v.t.
4 Ik <u>vind</u> het zelfs een beetje te warm.	☐ t.t.	☐ v.t.
5 Ik <u>keek</u> naar het songfestival.	t.t.	☐ v.t.
6 Mijn vader <u>kijkt</u> het liefst naar voetbal.	☐ t.t.	☐ v.t.
7 Mama <u>vindt</u> dat vervelend.	☐ t.t.	☐ v.t.
8 Vorige week <u>gingen</u> we met de klas op uitstap.	t.t.	☐ v.t.
9 <u>We</u> <u>bezochten</u> de dierentuin van Antwerpen.	t.t.	☐ v.t.
10 <u>Dat</u> <u>was</u> wel een hele belevenis.	t.t.	☐ v.t.

Oefening 31

Ik schrijf de stam van het werkwoord.

wij fietsen	ik <u>fiets</u>	wij bieden	ik <u>bied</u>
wij liggen	ik <u>lig</u>	wij worden	ik <u>word</u>
wij rusten	ik <u>rust</u>	wij zwijgen	ik <u>zwijg</u>
wij vinden	ik <u>vind</u>	wij informeren	ik <u>informeer</u>
wij genezen	ik <u>genees</u>	wij goochelen	ik <u>goochel</u>
wij bespreken	ik <u>bespreek</u>	wij waarschuwen	ik <u>waarschuw</u>
wij zeggen	ik <u>zeg</u>	wij schreeuwen	ik <u>schreeuw</u>
wij antwoorden	ik <u>antwoord</u>	wij spreiden	ik <u>spread</u>
wij zweten	ik <u>zweet</u>	wij geloven	ik <u>geloof</u>
wij sporten	ik <u>sport</u>	wij houden	ik <u>houd</u>

Oefening 32

Ik lees de zin. Ik onderstreep het onderwerp en de persoonsvorm.

Ik schrijf de infinitief, de stam en de +t-vorm van het werkwoord.

infinitief

stam

stam+t

De wonde geneest goed.

genezen ik genees hij geneest

Morgen vieren we de verjaardag van mama.

vieren ik vier Tom viert

Droom je soms van draken?

dromen ik droom zij droomt

Je ordent die woorden in twee kolommen.

ordenen ik orden hij ordent

Dunia verhuist volgende week naar Antwerpen.

verhuizen ik verhuis jij verhuist

Fout? _____

Oefening 33

Ik schrijf de stam en de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

werken	ik <u>werk</u>	hij <u>werkt</u>
kauwen	ik <u>kauw</u>	jij <u>kauwt</u>
redden	ik <u>red</u>	<u>redt</u> hij
verliezen	ik <u>verlies</u>	pa <u>verliest</u>
schrikken	ik <u>schrik</u>	ik <u>schrik</u>
zien	ik <u>zie</u>	<u>zie</u> jij
schreeuwen	ik <u>schreeuw</u>	Kaat <u>schreeuwt</u>
raden	ik <u>raad</u>	jij <u>raadt</u>
schudden	ik <u>schud</u>	<u>schud</u> ik
glijden	ik <u>glijd</u>	Tine <u>glijdt</u>
gaan	ik <u>ga</u>	<u>ga</u> jij
houden	ik <u>houd</u>	hij <u>houdt</u> van mij

Fout?

Oefening 34

Ik lees de zin. Ik schrijf de stam van het werkwoord.

Ik schrijf de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd in de zinnen.

infinitief: **lopen** – stam: loop

De atleet loopt bijzonder snel. Loop jij even naar oma?

infinitief: **vinden** – stam: vind

Ik vind het niet. Kind jij het ook niet? Mama vindt het zeker.

infinitief: **rusten** – stam: rust

Ik rust soms. Mijn vriend rust even. Opa rust elke middag.

infinitief: **beantwoorden** – stam: beantwoord

Robbe beantwoordt een vraag. Jij beantwoordt die vraag correct.

infinitief: **werpen** – stam: werp

Hij werpt de bal het veld in. Werp jij de bal naar mij?

Fout? _____

Oefening 35

Ik schrijf de woorden met **ch** op de juiste plaats. Als ik twijfel, kijk ik in mijn Loepje.

ach – lachen – kachel – toch – chemisch – goochelen –
loochenen – pech – zich – glimlacht – pochen – kucht –
lichaam – giechelt – juichen – noch – technicus

Papa loopt de tien mijl van Antwerpen. Hij warmt zich op.

Mama masseert zijn lichaam. Zijn vriend loopt niet mee.

Hij heeft kracht noch goesting. Hij is ziek. Hij hoest en kucht en heeft

koorts. Hij zit dicht bij de kachel. De huisarts gaf hem een medicijn. Maar zo'n pil kan

ook niet goochelen. Dat is tegenslag of pech. Hij kan er niet om lachen,

want ze hebben samen veel getraind. Daar zijn de lopers. We roepen en juichen.

Papa glimlacht. Hij is goed in vorm, maar hij zal niet loochenen dat

hij toch wel erg moe is. 'Ach', giechelt mama, 'straks kan papa op het

werk pochen over zijn prestatie.' Mijn papa werkt in de haven van Antwerpen.

Hij is technicus in een chemisch bedrijf.

Oefening 36

Ik vul de woorden met **cht** in.

gewichtloos – verlichting – machteloos – onterecht – onvruchtbaar – rechtstreeks –
onzichtbaar – vluchtelingen – gevechtshelikopter – verwachting

1 Die zandgrond is echt onvruchtbaar.

2 In de ruimte ben je gewichtloos.

3 Tegen het noodweer ben je soms machteloos.

4 De gevechtshelikopter schoot raketten af.

5 De verlichting in onze straat is kapot.

6 De man werd onterecht beschuldigd.

7 In de dikke mist was de boot onzichtbaar.

8 Mijn tante is in verwachting van een kindje.

9 De trein rijdt rechtstreeks naar de kust.

10 Op het eiland Lampedusa stranden veel vluchtelingen.

Oefening 37

Ik schrijf de stam en daarna de persoonsvorm in de tegenwoordige tijd.

infinitief
stam

zeggen

zeg

Wat _____ zeg _____ je?

wegen

weeg

Hoeveel _____ weegt _____ een zak zand?

schreeuwen

schreeuw

_____ Schreeuwt _____ de baby nog?

juichen

juich

Ik _____ juich _____ als onze ploeg wint.

bloeden

bloed

Jasper _____ bloedt _____ aan zijn hand.

liggen

lig

Mijn broer _____ ligt _____ al in bed.

maaien

maai

Papa _____ maait _____ het gras.

zinken

zink

Het schip _____ zinkt _____ in de haven.

duwen

duw

Ik fiets en opa _____ duwt _____ me.

vinden

vind

_____ Kind _____ jij mijn zusje?

sneeuwen

sneeuw

Het _____ sneeuwt _____.

verzorgen

verzorg

De verpleger _____ verzorgt _____ oma.

Ik laat mij niet foppen! gt of cht? Ik vul in.

 Hij li gt in bed en doet het li cht je uit.

 Hij ze gt dat we tere cht wonnen.

 Hij le gt uit dat we naar re cht s moeten afslaan.

Oefening 38

Ik luister goed. Ik schrijf de zinnen op.

 1 Je moet dat niet loochenen.

 2 De weg is goed verlicht.

 3 Zucht pa toch nog?

 4 Zij ligt in bed.

 5 Doe jij het licht zachtjes uit?

Fout? _____

Oefening 39

Ik zoek het woord waarover het gaat. Ik schrijf het over.

infectie – reparatie – vakantie – spatie – directie – operatie – actie – informatie – portie – demonstratie

1 een herstelling	<u>reparatie</u>
2 een ontsteking	<u>infectie</u>
3 een chirurgische ingreep	<u>operatie</u>
4 inlichtingen	<u>informatie</u>
5 vrije tijd	<u>vakantie</u>
6 een handeling	<u>actie</u>
7 elk krijgt zijn deel	<u>portie</u>
8 een betoging	<u>demonstratie</u>
9 tussen twee woorden	<u>spatie</u>
10 het bestuur	<u>directie</u>

Fout?

Oefening 40

Ik maak van de werkwoorden naamwoorden op tie.

informer	<u>informatie</u>	reageren	<u>reactie</u>
presteren	<u>prestatie</u>	demonstreren	<u>demonstratie</u>
combineren	<u>combinatie</u>	organiseren	<u>organisatie</u>
evalueren	<u>evaluatie</u>	concentreren	<u>concentratie</u>

Oefening 41

Ik maak samenstellingen.

spatie – herfst – verkeer+s – protest –
auto – blindedarm – cijfer – politie

+

agent – reparatie – demonstratie – combinatie –
operatie – vakantie – balk – informatie

1 <u>spatiebalk</u>	5 <u>autoreparatie</u>
2 <u>herfstvakantie</u>	6 <u>blindedarmoperatie</u>
3 <u>verkeersinformatie</u>	7 <u>cijfercombinatie</u>
4 <u>protestdemonstratie</u>	8 <u>politieagent</u>

Oefening 42

Ik schrijf de woorden op **sie** over.

televisie televisie

depressie depressie

fantasie fantasie

discussie discussie

conclusie conclusie

Ik zoek het woord op **sie** en schrijf het op.

besluit conclusie

gedachtewisseling discussie

tv televisie

verbeelding fantasie

groot verdriet depressie

Oefening 43

Ik vul de ontbrekende letters van het alfabet in.

A B C D E F G H I J K L M N
O P Q R S T U V W X Y Z

Ik dek af wat hierboven staat. Ik schrijf alle letters van het alfabet.

A B C D E F G H I J K L M N
O P Q R S T U V W X Y Z

Ik dek af wat hierboven staat. Ik vul de ontbrekende letters in.

A B C R S T U V W D E F
H I J K L M L M N E F G

Ik dek af wat hierboven staat. Ik vul de ontbrekende letters in.

R S T D E F U V W H I J X Y Z
A B C R S T I J K D E F U V W

Oefening 44

Ik schik de woorden alfabetisch.

Ik kijk alleen naar de eerste letter.

infectie – reparatie – televisie – spatie – operatie – actie – portie – demonstratie – conclusie

1 <u>actie</u>	4 <u>infectie</u>	7 <u>reparatie</u>
2 <u>conclusie</u>	5 <u>operatie</u>	8 <u>spatie</u>
3 <u>demonstratie</u>	6 <u>portie</u>	9 <u>televisie</u>

De eerste letter is gelijk, dus ik kijk naar de tweede letter.

ogenblikkelijk – oranje – operatie – oneindig – omgekeerd – oud – ober – oceaan – overeind

1 <u>ober</u>	4 <u>omgekeerd</u>	7 <u>oranje</u>
2 <u>oceaan</u>	5 <u>oneindig</u>	8 <u>oud</u>
3 <u>ogenblikkelijk</u>	6 <u>operatie</u>	9 <u>overeind</u>

De tweede letter is gelijk, dus ik kijk naar de derde letter.

kanonnen – kachels – kapellen – kaarsen – kamelen – kalender – kabouter – kazerne – karate

1 <u>kaarsen</u>	4 <u>kalender</u>	7 <u>kapellen</u>
2 <u>kabouter</u>	5 <u>kamelen</u>	8 <u>karate</u>
3 <u>kachels</u>	6 <u>kanonnen</u>	9 <u>kazerne</u>

De derde letter is gelijk, dus ik kijk naar de vierde letter.

kanon – kandidaat – kanalen – kangoeroe – kantelen – kanjer

1 <u>kanalen</u>	4 <u>kanjer</u>
2 <u>kandidaat</u>	5 <u>kanon</u>
3 <u>kangoeroe</u>	6 <u>kantelen</u>

Fout? _____